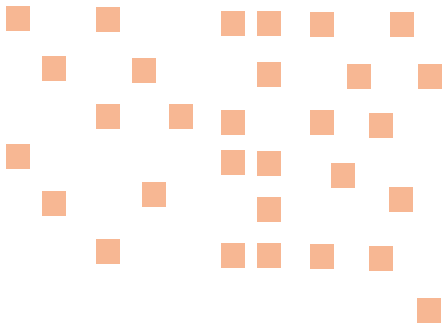

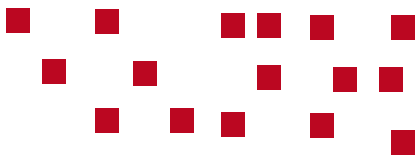
IZRAEL

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

**Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia
dla ludności cywilnej**

**DPU-WIKP-424/533/2024
30.10.2024**

TREŚĆ ZLECENIA

Proszę o informację na temat sytuacji bezpieczeństwa w Izraelu

INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

Ludność: ponad 9,4 mln (łącznie z osadnikami na Wzgórzach Golan oraz we Wschodniej Jerozolimie). Izrael uznaje prawo do 'powrotu' na swoje terytorium wszystkich Żydów (urodzonych z matki żydówki, a także wyznających judaizm), i przyjął kilka fal migracji przede wszystkim z arabskich państw regionu oraz Europy i byłego Związku Radzieckiego.^{[1][2]}

Skład etniczny: Żydzi 73,5% (z czego 79,7% urodzonych w Izraelu, 14,3% – w Europie i Ameryce, 3,9% - w Afryce, 2,1% - w Azji), Arabowie 21,1%, inni 5,4%.^[3]

Skład religijny: judaizm 73,5%, islam 18,1%, chrześcijaństwo 1,9%, druzowie 1,6%, inne 4,9%.^[4]

USTRÓJ I SYTUACJA POLITYCZNA

USTRÓJ

Państwo Izrael powstało w 1948 r. po wygaśnięciu mandatu Wielkiej Brytanii nad Palestyną, na mocy rezolucji ONZ o podziale terytorium Palestyny (rezolucja 181 z 1947 r.). W ciągu swojej kilkudziesięcioletniej historii Izrael stoczył kilka wojen ze swoimi arabskimi sąsiadami (pierwsza wybuchła dzień po ogłoszeniu niepodległości przez państwo żydowskie 14 maja 1948 r.). Od wojny sześciodniowej w 1967 r. Izrael okupuje terytoria Zachodniego Brzegu i Strefy Gazy, na których zgodnie z rezolucją ONZ miało powstać państwo palestyńskie.^{[5][6][7]}

Izrael jest demokracją parlamentarną opartą o zasadę trójpodziału na władzę ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą.^[8] Nie posiada jednak konstytucji spisanej

¹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook – Israel, 10.09.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/israel/>

² Biuletyn migracyjny, Ziemia Izraela i prawo do powrotu, czerwiec 2014, <http://biuletynmigracyjny.uw.edu.pl/48-czerwiec-2014/ziemia-izraela-i-prawo-do-powrotu>

³ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook – Israel, 10.09.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/israel/>

⁴ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook – Israel, 10.09.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/israel/>

⁵ Encyklopedia PWN, Izrael, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Izrael-Ludnosc;4574364.html>

⁶ Encyclopaedia Britannica, Israel, <https://www.britannica.com/place/Israel>.

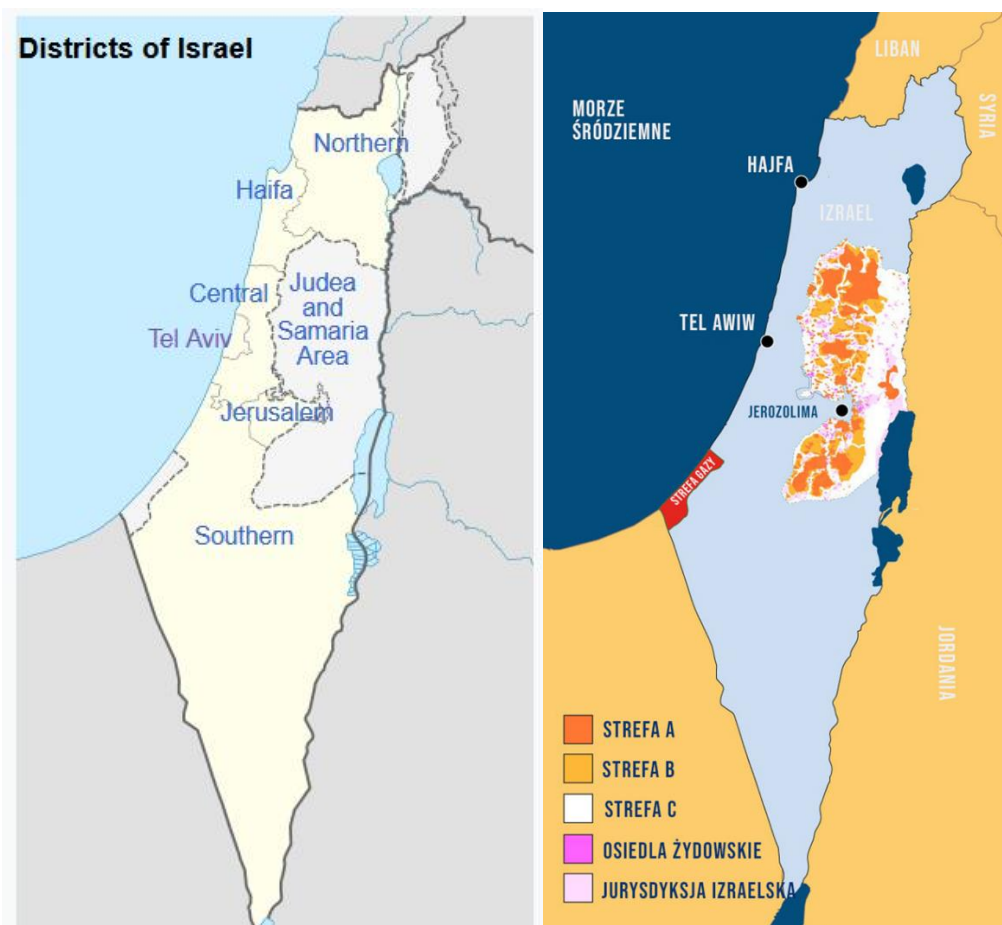
⁷ Polin.pl, Jom ha-Acmaut – Dzień Niepodległości Izraela, 25.04.2023, <https://www.polin.pl/pl/jom-ha-acmaut-dzien-niepodleglosci-izraela>

⁸ Ambasada Izraela w Warszawie, Struktura polityczna, <https://embassies.gov.il/WARSAW/ABOUTISRAEL/Pages/system-polityczny.aspx>

w formie jednego dokumentu – jej rolę spełnia kilkanaście innych aktów prawnych tworzących blok konstytucyjny.^[9]

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Izrael podzielony jest na 6 dystryktów (*mehozot*, l.poj. *mehoz*): Centralny/HaMerkaz (poddystrikty: Szaron, Petach Tikwa, Ramla, Rechowot), dystrykt Haify (poddystrikty: Hajfa, Hadera), dystrykt Jerozolimski, Północny/HaZafon (poddystrikty: Safed, Tyberiada, Jezreel, Akko, Golan – nieuznane przez ONZ za terytorium Izraela), Południowy/HaDarom (Aszkelon, Beer Szewa) oraz Dystrykt Tel Aviv.^{[10][11]}

Mapa. Podział administracyjny Izraela^[12]

Mapa. Autonomia Palestyńska^[13]

Od 1967 r. Izrael okupuje terytoria Zachodniego Brzegu, Strefy Gazy (palestyńskie) oraz Wzgórza Golan (syryjskie), co rodzi wiele napięć, zarówno w jego granicach, jak i w relacjach z państwami ościennymi. Podpisane w 1994 r. porozumienia z Oslo,

⁹ Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Informator ekonomiczny Msz, 27.03.2020, <https://www.gov.pl/web/izrael/informator-ekonomiczny>

¹⁰ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook – Israel, 10.09.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/israel/>

¹¹ Wikipedia, Dystrykty Izraela, https://pl.wikipedia.org/wiki/Dystrykty_Izraela

¹² Wikipedia, Districts of Israel, https://en.wikipedia.org/wiki/Districts_of_Israel

¹³ Mikoś D., Funkcjonowanie administracji na terenach Autonomii Palestyńskiej, 2023, str. 7

mające znormalizować sytuację poprzez przekształcenie palestyńskich terytoriów okupowanych w państwo Palestyńczyków, nie zostały w pełni wcielone w życie. Powołano wprawdzie do życia władze Autonomii Palestyńskiej, lecz nie nastąpiło rozstrzygnięcie najbardziej spornych kwestii, takich jak choćby status Jerozolimy czy prawo palestyńskich uchodźców do powrotu.^{[14][15]} Na mocy porozumień z Oslo, część terytoriów Zachodniego Brzegu znalazła się pod jurysdykcją Autonomii Palestyńskiej (strefy A i częściowo B), a Izrael przejął pełną kontrolę wojskową i cywilną nad pozostałym obszarem Zachodniego Brzegu (strefa C).^[16]

Zachodni Brzeg i Strefa Gazy są politycznie podzielone od 2006 r. Od tego czasu organizacja zbrojna Hamas kontroluje Strefę Gazy, a Autonomia Palestyńska – Zachodni Brzeg. Strefa Gazy znajduje się pod izraelską blokadą powietrzną, morską i lądową.^[17]

STRUKTURA WŁADZY

Głowa państwa. Na czele państwa stoi prezydent wybierany przez parlament zwykłą większością głosów (spośród kandydatów nominowanych ze względu na ich autorytet i zasługi dla państwa) na jedną siedmioletnią kadencję. Obowiązki prezydenta mają głównie charakter reprezentacyjny i formalny.^[18]

Od 2021 r. funkcję prezydenta Izraela pełni **Izaak Herzog**.^[19]

Rząd i premier. Władzę wykonawczą sprawuje rząd z premierem na czele. Zakres jego kompetencji jest bardzo szeroki, może on zajmować się wszystkimi sprawami, które nie są zastrzeżone dla innego organu władzy.^[20]

Od grudnia 2022 r. stanowisko premiera sprawuje **Benjamin Netanjahu**, lider konserwatywnej, prawicowej partii Likud.^{[21][22]}

Parlament i wybory parlamentarne. Naczelnym organem ustawodawczym Izraela jest jednoizbowy parlament, Kneset, liczący 120 miejsc.^[23] Członkowie Knesetu wybierani są w wyborach powszechnych na 4-letnią kadencję (parlament w każdej chwili może zostać rozwiązany przez premiera lub ulec samorozwiązaniu).^[24]

¹⁴ BBC News, History of Mid-East peace talks, 29.07.2013, <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-11103745>

¹⁵ UN News Service, Two-state solution to Israel-Palestine conflict at risk of giving way to 'one-state reality,' warns Ban, 15.09.2016, <http://www.refworld.org/docid/57d8e65340e.html>.

¹⁶ Mikoś D., Funkcjonowanie administracji na terenach Autonomii Palestyńskiej, 2023, str. 11-14

¹⁷ Mikoś D., Funkcjonowanie administracji na terenach Autonomii Palestyńskiej, 2023, str. 11-14

¹⁸ Ambasada Izraela w Warszawie, Struktura polityczna, <https://embassies.gov.il/WARSAW/ABOUTISRAEL/Pages/system-polityczny.aspx>

¹⁹ Ambasada Izraela w Warszawie, Struktura polityczna, <https://embassies.gov.il/WARSAW/ABOUTISRAEL/Pages/system-polityczny.aspx>

²⁰ Ambasada Izraela w Warszawie, Struktura polityczna, <https://embassies.gov.il/WARSAW/ABOUTISRAEL/Pages/system-polityczny.aspx>

²¹ BBC News, Israel – country profile, ostatnia aktualizacja 19.11.2018, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-14628835>

²² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook – Israel, 10.09.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/israel/>

²³ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook – Israel, 10.09.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/israel/>

²⁴ Ambasada Izraela w Warszawie, Struktura polityczna, <https://embassies.gov.il/WARSAW/ABOUTISRAEL/Pages/system-polityczny.aspx>

Ostatnie wybory do Knesetu odbyły się 1 listopada 2022 r. Zwycięstwo odniosły w nich partie: Likud oraz Kachol Lavan (utworzona na krótko przed wyborami koalicja dwóch centrowych formacji: Hosen Leyisrael oraz Yesh Atid). Wspomniana koalicja dotychczasowego premiera Jaira Lapida, który stoi na czele centrowej partii Yesh Atid (Jest Przyszłość), zdobyła 51 miejsc w Knesecie. Likud, partia Benjamina Netanjahu, uzyskała 32 mandaty. Formacje ortodoksyjne: Jahadut Hatora (Zjednoczony Judaizm Tory) i reprezentująca ortodoksyjnych Żydów sefardyjskich Szas (Sefardyjska Partia Strażników Tory) – 18, a nacjonalistyczny sojusz Religijny Syjonizm – 14.^{[25][26]}

Kolejne wybory przewidziane są na listopad 2026 r.^[27]

SYSTEM PRAWNY

W Izraelu obowiązuje mieszany system prawny obejmujący angielskie prawo precedensowe (common law), regulacje mandatu brytyjskiego oraz prawa religijne: przede wszystkim żydowskie, a także chrześcijańskie i muzułmańskie.^[28]

KARA ŚMIERCI

Izraelskie prawo przewiduje karę śmierci jedynie w przypadku wyjątkowych przestępstw, takich jak przestępstwa w świetle prawa wojskowego popełnione w szczególnych okolicznościach.^[29]

Ostatnia egzekucja w tym kraju odbyła się w 1962 r. Jednocześnie w izraelskich więzieniach nie przebywają żadne osoby, które byłyby skazane na najwyższy wymiar kary.^[30]

Według najnowszego raportu Amnesty International w 2023 r. w Izraelu nie został orzeczony żaden wyrok śmierci.^[31]

²⁵ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook – Israel, 10.09.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/israel/>

²⁶ TVN24, Są oficjalne wyniki wyborów w Izraelu. Wygrał je blok Benjamina Netanjahu, 03.11.2022, <https://tvn24.pl/swiat/izrael-oficjalne-wyniki-wyborow-do-knesetu-wygral-je-blok-benjamina-netanjahu-6192732>

²⁷ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook – Israel, 10.09.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/israel/>

²⁸ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook – Israel, 10.09.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/israel/>

²⁹ Amnesty International, Death Sentences and Executions 2023, 29.05.2024, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/7952/2024/en/>

³⁰ Amnesty International, Death Sentences and Executions 2023, 29.05.2024, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/7952/2024/en/>

³¹ Amnesty International, Death Sentences and Executions 2023, 29.05.2024, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/7952/2024/en/>

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI BEZPIECZEŃSTWA

Według danych ACLED w Izraelu (z wyłączeniem terytoriów palestyńskich) w 2024 r. (do 30 września) doszło do 3,5 tys. incydentów związanych z naruszeniem bezpieczeństwa, w których śmierć poniosło 50 osób (zarówno cywilów, jak i członków izraelskich sił zbrojnych, policji oraz demonstrantów), zaś w 2023 r. w ponad 4 tys. incydentów związanych z naruszeniem bezpieczeństwa zginęło 1429 osób (łącznie z ofiarami ataku z 7 października 2023 r.).^[32]

Sprawcami przemocy we wspomnianym okresie byli w głównej mierze członkowie sił zbrojnych Izraela, Hamasu oraz niezidentyfikowanych ugrupowań zbrojnych, zarówno palestyńskich, jak i izraelskich. Najwięcej osób (1386) poniosło śmierć w dystrykcie Południowym/Hadarom, co było związane z atakiem Hamasu 7 października 2023 r.^[33]

Izrael ma nieuregulowane relacje z większością państw arabskich. Jedynie Egipt i Jordania uznały istnienie państwa żydowskiego (traktaty pokojowe podpisane odpowiednio w 1979 r. oraz w 1993 r.).^[34] Izrael od początku swojego istnienia w 1948 r. toczył wojny z krajami arabskimi (Egiptem, Syrią, Libanem i Jordanią) oraz ugrupowaniami palestyńskimi. Ponadto okupuje palestyński Zachodni Brzeg Jordanu oraz Strefę Gazy, co również jest źródłem wielu napięć w jego granicach.^[35]

W chwili obecnej Izrael prowadzi operację wojskową przeciwko działającym ze Strefy Gazy bojownikom Hamasu. Hamas, obok Fatahu, jest jedną z dwóch głównych partii politycznych na terytoriach palestyńskich, a od 2007 r. sprawuje rządy w Strefie Gazy. Jest uznawany przez Unię Europejską i USA za organizację terrorystyczną.^[36]

Trwająca wojna (kolejna między Izraelem a Strefą Gazy, poprzednie rozegrały się maju w 2021 r., lipcu 2014 r. i na przełomie lat 2008 i 2009) jest odpowiedzią na przeprowadzony przez Hamas szeroko zakrojony zamach terrorystyczny z 7 października 2023 r. Wówczas to setki bojowników Hamasu przedarły się ze Strefy Gazy na terytorium Izraela i dokonały rzezi w sąsiadujących ze strefą kibucach oraz na odbywającym się w pobliżu festiwalu muzycznym. Jednocześnie ze strefy wystrzelono w kierunku Izraela tysiące rakiet. Podczas ataku śmierć poniosło około 1200 osób (był to najkrwawszy dla Żydów dzień od czasów Holocaustu). Jednocześnie ponad 240 osób zostało wzięte jako zakładnicy.^[37]

³² ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Israel, 01.01.2023-30.09.2024, dane pobrano 08.10.2024, <https://acleddata.com/data-export-tool>

³³ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Israel, 01.01.2023-30.09.2024, dane pobrano 08.10.2024, <https://acleddata.com/data-export-tool>

³⁴ BBC News, Israel-Arab ties warm up after long deep freeze, 06.11.2019, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-46075180>

³⁵ Business Insider, Izrael kontra sąsiedzi. Oto jak to się zaczęło i dlaczego się nie kończy, 07.10.2023, <https://businessinsider.com.pl/wiadomosci/izrael-kontra-sasiedzi-oto-jak-to-sie-zaczelo-i-dlaczego-sie-nie-konczy/4wc2tg3>

³⁶ Hamas wygrał wybory w 2006 r., co wywołało wojnę domową w Gazie pomiędzy islamistami a partią Fatah, która zakończyła się w 2007 r. przejęciem przez Hamas pasa przybrzeżnego. Business Insider, Izrael kontra sąsiedzi. Oto jak to się zaczęło i dlaczego się nie kończy, 07.10.2023, <https://businessinsider.com.pl/wiadomosci/izrael-kontra-sasiedzi-oto-jak-to-sie-zaczelo-i-dlaczego-sie-nie-konczy/4wc2tg3>

³⁷ Britannica, Israel Hamas war, 23.10.2024, <https://www.britannica.com/event/Israel-Hamas-War>

Dzień później Izrael ogłosił że jest w stanie wojny, a jego siły powietrzne już 7 października rozpoczęły bombardowania Strefy Gazy. Jednocześnie kraj ogłosił mobilizację, a w ciągu kilku następných dni wezwanych zostało do armii ponad 350 tys. rezerwistów. Pod koniec października 2023 r. wojska izraelskie rozpoczęły ofensywę lądową na Strefę Gazy. W tym samym czasie przy pomocy dyplomacji innych krajów (np. Kataru) trwały negocjacje w sprawie uwolnienia zakładników. Pod koniec listopada podczas 7-dniowej przerwy w walkach dzięki mediacjom Kataru i Egiptu udało się uwolnić 110 zakładników (w zamian za 240 palestyńskich więźniów). Po tej krótkiej przerwie walki zostały podjęte na nowo, a izraelskie siły posuwały się na terytorium strefy dalej na południe, do Chan Junis, a w połowie maja rozpoczęły operacje w Rafah na południowym krańcu Strefy Gazy. Działania zostały następnie zintensyfikowane.^[38] Celem tej szeroko zakrojonej operacji, obejmującej całość terytorium Strefy Gazy jest rozprawienie się z palestyńskim Hamasem oraz zniszczenie wszelkich jego struktur, a także sieci podziemnych tuneli które stanowią zaplecze organizacji, a w których bombardowania z powietrza nie wyrządziły większych szkód. Izraelskie siły zbrojne prowadzą działania na szeroką skalę przy użyciu lotnictwa, artylerii i czołgów.^[39]

Działania w ramach wojny z Hamasem toczą się głównie poza granicami Izraela (międzynarodowo uznanymi), w Strefie Gazy. Wojsko izraelskie zintensyfikowało również operacje przeszukiwania i rajdy w palestyńskich miejscowościach na Zachodnim Brzegu. Samo terytorium Izraela jest narażone na ostrzał z powietrza podejmowany przez Hamas – z południa oraz Hezbollah – z północy, z terytorium Libanu. Sporadyczna transgraniczna wymiana ognia z libańskim Hezbollahem od dawna była stałym elementem sytuacji, jednak w ostatnim czasie uległa znacznej intensyfikacji. Hezbollah zaczął intensywnie ostrzeliwać pogranicze Izraela 8 października 2023 r., dzień po ataku Hamasu na Izrael, gdy ten rozpoczął operację odwetową w Strefie Gazy. Izrael odpowiadał na ten ostrzał ogniem, a od jesieni 2024 r. nasilił swoje działania przeciwko Hezbollahowi na terytorium Libanu. Pod koniec września Izrael rozpoczął powietrzną operację przeciwko obiektom i przywódcom Hezbollahu w Libanie, podczas której zginęło ponad 2 tys. bojowników tej organizacji, w tym wielu liderów ugrupowania. W jednym z izraelskich ataków 27 września w Bejrucie zginął przywódca Hezbollahu Hassan Nasrallah. 1 października izraelska armia ogłosiła rozpoczęcie operacji lądowej na obszarach przygranicznych w południowym Libanie, wymierzonej w infrastrukturę Hezbollahu. Deklarowanym celem tych działań jest stworzenie bezpiecznych warunków w północnych rejonach przygranicznych państwa żydowskiego do powrotu tam kilkudziesięciu tysięcy Izraelczyków, ewakuowanych stamtąd w związku z ostrzeliwaniem tych terenów przez Hezbollah.^{[40][41]}

Izrael co najmniej kilkakrotnie uderzył również w stacjonujące na południu Libanu oenzetowskie siły UNIFIL (United Nations Interim Force in Lebanon, Tymczasowe Siły Zbrojne ONZ w Libanie, służą w nich także jednostki z Polski^[42]). Izraelskie

³⁸ Britannica, Israel Hamas war, 23.10.2024, <https://www.britannica.com/event/Israel-Hamas-War>

³⁹ PAP (Polska Agencja Prasowa), Minister obrony Izraela: ofensywa lądowa w Strefie Gazy będzie długa i trudna, 27.10.2023, <https://www.pap.pl/aktualnosci/minister-obrony-izraela-ofensywa-ladowa-w-strefie-gazy-bedzie-dluga-i-trudna>

⁴⁰ Rzeczpospolita, Izrael rozszerza operację lądową w Libanie, 08.10.2024, <https://www.rp.pl/atak-izraela-na-liban/art41260951-izrael-rozszerza-operacje-ladowa-w-libanie-wideo>

⁴¹ Wiadomości.Onet, **Izraelskie ataki na Liban. Trafionych zostało ponad 3 tys. obiektów Hezbollahu, 25.10.2024,** https://wiadomosci.onet.pl/swiat/izraelskie-ataki-na-liban-trafionych-zostalo-ponad-3-tys-obiektow-hezbollahu/2f19d81?utm_source=livebar&utm_campaign=newsy_sq

⁴² Wojsko Polskie, UNIFIL Liban, <https://www.wojsko-polskie.pl/unifil-liban/>

dowództwo przekonuje, że jego ataki nie są intencjonalnie wymierzone w siły ONZ, a jednocześnie wzywa do ich wycofania.^[43]

Wobec sytuacji w Strefie Gazy oraz ataków na będący sojusznikiem Iranu Hezbollah, nastąpiła eskalacja między Izraelem a Iranem. Sporadycznie dochodzi między oboma państwami do wymiany ciosów. Na początku października w odpowiedzi na zabicie przez Izrael przywódców Hamasu i Hezbollahu Iran wystrzelił około 200 pocisków balistycznych na Izrael, a w całym kraju ogłoszono alarm. Większość pocisków została zestrzelona dzięki systemowi przeciwraкетowemu „żelazna kopuła”, a w Izraelu nie odnotowano ofiar (zginął jeden palestyński cywil na Zachodnim Brzegu)^[44]. W odwecie izraelskie myśliwce F-35 przeprowadziły operacje w przestrzeni powietrznej Iranu, bombardując irańskie baterie obrony powietrznej wykorzystywane do obrony kluczowych punktów kraju, w tym infrastruktury naftowej. Wśród celów były cztery stanowiska irańskich baterii przeciwlotniczych.^[45]

USTAWODAWSTWO SPECJALNE

Po ataku Hamasu na Izrael 7 października 2023 r. izraelski Gabinet Bezpieczeństwa ogłosił, że kraj jest w stanie wojny.^[46] Obecnie w całym kraju obowiązuje stan wyjątkowy.^[47]

SYTUACJA LUDNOŚCI CYWILNEJ

Według danych ACLED, w Izraelu (z wyłączeniem terytoriów palestyńskich) w różnego rodzaju incydentach związanych z naruszeniem bezpieczeństwa, w 2022 r. zginęło 27 osób cywilnych, w 2023 r. 612 osób cywilnych, zaś w 2024 r. (do końca września) 19 osób cywilnych. Większość ofiar cywilnych w Izraelu zginęła w wyniku ataków o charakterze terrorystycznym jako przypadkowe ofiary. Największy pojedynczy atak, 7 października 2023 r. przeprowadzony został na masową skalę, a zginęło w nim kilkuset cywilów.^[48]

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW ZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

DZIAŁANIA WOJENNE

Działania w ramach wojny z Hamasem toczą się głównie poza granicami Izraela (międzynarodowo uznanymi), w Strefie Gazy, na mniejszą skalę również na

⁴³ Business Insider, Siły ONZ wycofały się przed Izraelem. Powodem ostrzelanie wieży obserwacyjnej, 25.10.2024, <https://businessinsider.com.pl/wiadomosci/unifil-opuszcza-swoje-stanowiska-w-libanie/n7d144k>

⁴⁴ TVN24, "Znacząca eskalacja" ze strony Iranu. Atak na Izrael "skutecznie poskromiony", 01.10.2024, <https://tvn24.pl/swiat/znacząca-eskalacja-ze-strony-iranu-atak-na-izrael-skutecznie-poskromiony-st8115851>

⁴⁵ Defence24, F-35 nad Iranem. Rosyjskie S-300 skompromitowane, 28.10.2024, <https://defence24.pl/geopolityka/f-35-nad-iranem-rosyjskie-s-300-skompromitowane>

⁴⁶ PAP (Polska Agencja Prasowa), Izrael oficjalnie ogłasza: kraj jest w stanie wojny, 08.10.2023, <https://www.pap.pl/aktualnosci/izrael-oficjalnie-oglasza-kraj-jest-w-stanie-wojny>

⁴⁷ FCDO (UK Foreign, Commonwealth and Development Office, formerly FCO), Foreign travel advice, Israel, 26.10.2024, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/israel>

⁴⁸ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Israel, 01.01.2022-30.09.2024, dane pobrano 08.10.2024, <https://acleddata.com/data-export-tool>

Zachodnim Brzegu, a także w południowym Libanie. Izrael dokonał również nalotów na różnego rodzaju cele w Iranie.^{[49][50]}

Samo terytorium Izraela narażone jest natomiast głównie na ostrzał rakiety (ze Strefy Gazy i z Libanu) lub dronowy (parokrotnie z Iranu). Ataki rakiety na Izrael są wymierzone najczęściej w tereny przygraniczne ze Strefą Gazy oraz pogranicze z Libanem. Tylko w ciągu pierwszych pięciu miesięcy 2024 r. na Izrael wystrzelonych zostało 19 tys. rakiet.^[51] Większość rakiet jest jednak przechwytywana przez systemy przeciwrakietowe Izraela.^[52]

W czasie ataku 7 października 2023 r. rakiety wystrzelone przez Hamas z terenów Strefy Gazy zabiły co najmniej 23 przypadkowe osoby, głównie w dystrykcie Hadarom. Dużą część ofiar stanowili Beduini. Trafione zostały także budynki mieszkalne i budynki użyteczności publicznej.^[53]

Po 7 października 2023 r. do końca września 2024 r. w wyniku ostrzału artyleryjskiego ze strony libańskiego Hezbollahu w kilku różnych incydentach zginęło co najmniej 9 cywilów, w tym także izraelskich Arabów/Beduinów. Na przykład 14 stycznia 2024 r. Hezbollah wystrzelił pociski antyczołgowe na miejscowość Kefar Yuval, uderzając w dom mieszkalny i zabijając 2 osoby. Ostrzał ze strony Hezbollahu ma miejsce głównie w dystrykcie Hazafon.^[54]

DZIAŁANIA PARTYZANCKIE

W czasie ataku 7 października 2023 r., bojownicy Hamasu zamordowali 827 cywilów oraz zabili 401 żołnierzy i 72 policjantów. Najwięcej ofiar było na plenerowym festiwalu muzyki elektronicznej Supernova, który odbywał się w pobliżu kibucu Re'im, na pograniczu ze Strefą Gazy. Zginęło tam około 360 osób, głównie młodych ludzi. Pozostałe ofiary cywilne stanowili mieszkańcy pogranicznych kibuców.^[55]

Napastnicy działali w sposób planowy i konsekwentny, usiłując zabić jak najwięcej osób. Mordowano osoby przypadkowe, bez względu na wiek i płeć. Obok żydowskich Izraelczyków śmierć poniosło też ponad 60 cudzoziemców (w tym robotnicy rolni z Tajlandii czy studenci z Nepalu) oraz grupa izraelskich Arabów. Zabójstw często dokonywano ze szczególnym okrucieństwem. Dochodziło także m.in. do przemocy seksualnej i bezczeszczenia zwłok.^[56]

Jednocześnie bojownicy Hamasu pojmali 250 zakładników, wśród których były osoby starsze i dzieci, a także cudzoziemcy (głównie obywatele Tajlandii). Obecnie, po

⁴⁹ Britannica, Israel Hamas war, 23.10.2024, <https://www.britannica.com/event/Israel-Hamas-War>

⁵⁰ Rzeczpospolita, Izrael rozszerza operację lądową w Libanie, 08.10.2024, <https://www.rp.pl/atak-izraela-na-liban/art41260951-izrael-rozszerza-operacje-ladowa-w-libanie-wideo>

⁵¹ FDD (Foundation for Defence of Democracies), 19.000 Rockets Launched at Israel Since Hamas's October 7 Atrocities, 11.06.2024, <https://www.fdd.org/analysis/2024/06/11/19000-rockets-launched-at-israel-since-hamass-october-7-atrocities/>

⁵² Freedom House, Freedom in the World 2024 - Israel, 04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2105039.html>

⁵³ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Israel, 01.01.2022-30.09.2024, dane pobrano 08.10.2024, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁴ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Israel, 01.01.2022-30.09.2024, dane pobrano 08.10.2024, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁵ OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Atak i zemsta – dwa miesiące wojny w Gazie, 20.12.2023, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2023-12-20/atak-i-zemsta-dwa-miesiace-wojny-w-gazie>

⁵⁶ OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Atak i zemsta – dwa miesiące wojny w Gazie, 20.12.2023, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2023-12-20/atak-i-zemsta-dwa-miesiace-wojny-w-gazie>

uwolnieniu części z nich w trakcie zawieszenia broni w dniach 24–30 października 2023 r., oraz odnalezieniu kilku ciał, w rękach Hamasu pozostaje nadal 97 osób.^{[57][58]}

DZIAŁANIA ODWETOWE

Działania odwetowe wojsk izraelskich prowadzone są przede wszystkim w Strefie Gazy oraz na terytorium Libanu. Liczba zabitych w izraelskich atakach na Strefę Gazy przekroczyła w październiku 2024 r. 43 tys.^[59]

Natomiast skutek zintensyfikowanego ostrzału celów w Libanie w październiku 2024 r. śmierć poniosło 1500 osób, z czego znaczną część stanowią cywile.^[60]

SYTUACJA HUMANITARNA W STREFACH KONFLIKTU ZBROJNEGO

Działania wojenne w ramach konfliktu z palestyńskim Hamasem oraz wojną przeciwko libańskiemu Hezbollahowi toczą się poza granicami izraelskiego państwa. Jeżeli zaś chodzi o terytorium samego Izraela, to z terenów przygranicznych z Libanem (ze względu prowadzone w południowym Libanie działania bojowe oraz zwiększone ryzyko ostrzałem raketowym terenów przygranicznych po stronie izraelskiej) oraz z terenów przygranicznych ze Strefą Gazy pod koniec 2023 r. ewakuowana została ludność cywilna. Ewakuowani zostali rozlokowani w pensjonatach opłacanych przez władze. Spośród 500 tys. ewakuowanych osób, ok. 100 tys. nadal przebywa poza swoimi wcześniejszymi miejscami zamieszkania.

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW NIEZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

TERRORYZM

Palestyńscy bojownicy posługują się terroryzmem jako metodą walki. Do 7 października 2023 r. dominowały ataki dokonywane przez pojedyncze osoby i na niewielką skalę. Obejmowały przede wszystkim napady przy użyciu noża lub ostrzelanie przy użyciu broni ręcznej.^[61]

Poziom przemocy rósł w ciągu ostatnich lat, a w 2022 r. w atakach terrorystycznych zginęły 32 osoby (co stanowiło najwyższy poziom przemocy od czasu tzw. „intifady noży” w latach 2015–2016).^[62]

⁵⁷ BBC, Hamas hostages: Stories of the people taken from Israel, 07.10.2024, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-67053011>

⁵⁸ OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Atak i zemsta – dwa miesiące wojny w Gazie, 20.12.2023, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2023-12-20/atak-i-zemsta-dwa-miesiace-wojny-w-gazie>

⁵⁹ OCHA (UN Office for Coordination of Humanitarian Affairs), Occupied Palestinian Territory, <https://www.ochaopt.org/>

⁶⁰ Onet, Izraelskie ataki na Liban. Trafionych zostało ponad 3 tys. obiektów Hezbollahu, 25.10.2024, https://wiadomosci.onet.pl/swiat/izraelskie-ataki-na-liban-trafionych-zostalo-ponad-3-tys-obiektow-hezbollahu/2f19d8f?utm_source=livebar&utm_campaign=newsy_sq

⁶¹ OCHA (UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Protection of Civilians Report, 29 January – 11 February 2019, 14.02.2019, <https://www.ochaopt.org/content/protection-civilians-report-29-january-11-february-2019>

⁶² USDOS (US Department of State), Country Report on Terrorism 2022 - Chapter 1 – Israel, 30.11.2023, <https://www.ecoi.net/en/document/2101565.html>

W 2023 r. w Izraelu, poza atakiem z 7 października, w różnych incydentach terrorystycznych śmierć poniosło 15 osób.^[63]

W 2024 r. doszło do kilku zamachów terrorystycznych. W styczniu 2024 r. jedna kobieta zginęła, a 17 innych osób zostało rannych w wyniku ataku w izraelskim mieście Ra'anana, na północ od Tel Awiwu. Sprawca staranował swe ofiary samochodem, a następnie zaatakował je nożem.^[64] W ataku 16 lutego 2024 r. w mieście Gedera w południowym Izraelu zginęły dwie osoby, a cztery inne zostały ranne, gdy napastnik użył broni palnej.^[65] 8 września palestyński napastnik ostrzelał izraelskich cywilów na moście Allenby'ego na granicy izraelsko-jordańskiej zabijając 3 osoby.^[66] 1 października 2014 r. w Jaffie dwóch napastników używając noża i broni palnej zabiło 7 osób i raniło 16 kolejnych.^[67]

POZAPRAWNE EGZEKUCJE, UPROWADZENIA, POGROMY

Palestyńscy obywatele (i nieobywatele) Izraela, stanowią większość ofiar morderstw, mimo że reprezentują około jednej piątej populacji. W 2023 r. odnotowano 244 podobne przypadki. Co więcej, policja znacznie rzadziej rozwiązuje sprawy morderstw z udziałem ofiar arabskich niż ma to miejsce w przypadku ofiar żydowskich.^[68]

PRZEMOC STOSOWANA W TRAKCIE DEMONSTRACJI I PROTESTÓW

W Izraelu, w tym w Tel Awiwie i Jerozolimie, dochodzi do dużych demonstracji politycznych. Zdarza się, że przyjmują one formę niepokoju społecznych.^[69]

Od stycznia 2023 r. w Izraelu trwały największe w historii państwa protesty społeczne. Manifestanci sprzeciwiali się zapowiedzianym przez rząd reformom sądownictwa, a w szczególności – zamiarom ograniczenia kompetencji Sądu Najwyższego. Łączna liczba uczestników tych wystąpień wyniosła dotąd 6–7 mln. W strajku udział wzięły różnorodne grupy zawodowe, w tym pracownicy high-tech, lekarze specjaliści, a niemal 10 tysięcy rezerwistów ogłosiło zawieszenie ochotniczej służby wojskowej. Po eskalacji, jaką wywołało pod koniec lipca 2023 r. przyjęcie przez Kneset pierwszej (i jak dotąd jedynej) ustawy z planowanego pakietu, liczebność manifestacji zmalała.^{[70][71]} W styczniu 2024 r. w Izraelu doszło do masowych demonstracji antywojennych. Tysiące ludzi wyszło na ulice w Tel Awiwie i Hajfie. Protestowali

⁶³ FCDO (UK Foreign, Commonwealth and Development Office, formerly FCO), Foreign travel advice, Israel, 26.10.2024, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/israel>

⁶⁴ Euronews, At least one dead and 18 injured in suspected car-ramming terror attack in Israel, 15.01.2024, <https://www.euronews.com/2024/01/15/at-least-one-dead-and-18-injured-in-suspected-car-ramming-terror-attack-in-israel>

⁶⁵ FDD (Foundation for Defence of Democracies), Terror Attack in Southern Israel Kills Two and Wounds Four, 16.02.2024, <https://www.fdd.org/analysis/2024/02/16/terror-attack-in-southern-israel-kills-two-and-wounds-four/>

⁶⁶ Reuters, shooting attack at the Allenby Bridge Crossing, 08.09.2024, <https://www.reuters.com/world/middle-east/two-wounded-shooting-attack-near-jordan-border-israeli-authorities-say-2024-09-08/>

⁶⁷ The Times of Israel, Six victims of Jaffa terror attack named, as more details about shooting emerge, 02.10.2024, <https://www.timesofisrael.com/five-victims-of-jaffa-terror-attack-named-as-more-details-about-shooting-emerge/>

⁶⁸ Freedom House, Annual report on political rights and civil liberties in 2023, 29.02.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2105039.html>

⁶⁹ FCDO (UK Foreign, Commonwealth and Development Office, formerly FCO), Foreign travel advice, Israel, 26.10.2024, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/israel>

⁷⁰ OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Kryzys polityczny w Izraelu: koniec początku, 04.10.2023, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2023-10-04/kryzys-polityczny-w-izraelu-koniec-poczatku>

⁷¹ Klub Jagielloński, Izrael na progu wojny domowej, 08.09.2023, <https://klubjagiellonski.pl/2023/09/08/izrael-czeka-wojna-domowa-a-netanjahu-to-izraelski-kaczynski/>

przeciwko premierowi Netanjahu. Uczestnicy demonstracji domagali się jego dymisji oraz nowych wyborów parlamentarnych. W demonstracjach wzięli także udział krewni ofiar ataku Hamasu z 7 października 2023 r. oraz mieszkańcy regionów przygranicznych ze Strefą Gazy i Libanem, którzy musieli opuścić swe domy.^[72]

Cyklicznie odbywają się demonstracje domagające się od władz skutecznych działań na rzecz uwolnienia pojmanych przez Hamas 7 października zakładników. Na przykład na początku września odbyły się demonstracje w Tel Awiwie, które zgromadziły około 500 tys. osób, a kolejne 250 tys. demonstrowało w innych miastach Izraela. Manifestanci domagali się od władz, by zawarły z Hamasem porozumienie w sprawie uwolnienia zakładników.^[73]

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

W Izraelu przestępstwa z użyciem przemocy, inne niż terroryzm i przemoc na tle politycznym, należą do rzadkości.^[74]

PRAWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DOTYCZĄCE ZMIANY MIEJSCA POBYTU

PRZEPISY REGULUJĄCE SWOBODĘ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Izraelskie prawo przewiduje swobodę poruszania się wewnątrz kraju, wyjazdu za granicę, emigracji i repatriacji i generalnie swobody te w odniesieniu do izraelskich obywateli są respektowane.^[75]

Izraelscy obywatele mają na ogół swobodę wyjazdu za granicę. Wymagana jest jednak uregulowana sytuacja wobec służby wojskowej. Mogą wystąpić w tej dziedzinie pewne ograniczenia w oparciu o sytuację bezpieczeństwa lub nieuregulowane zobowiązania w kraju (niespłacone długi itp.). Władze zabraniają obywatelom podróży do krajów pozostających oficjalnie w stanie wojny z Izraelem, takich jak Iran, Irak, Liban, Syria, Arabia Saudyjska czy Jemen.^[76]

Bariera oddzielająca większość Zachodniego Brzegu od Izraela, w tym społeczności w Jerozolimie, znacząco ogranicza swobodę przemieszczania się Palestyńczyków, utrudniając dostęp mieszkańców do ich rodzin, miejsc kultu, zatrudnienia, ziemi

⁷² Wp.pl, Wybuchły nowe protesty w Izraelu. Tysiące ludzi na ulicach, 07.01.2024, <https://wiadomosci.wp.pl/wybuchly-nowe-protesty-w-izraelu-tysiacze-ludzi-na-ulicach-6982008463305216a>

⁷³ Aljazeera, Israeli protesters bring Tel Aviv to a halt, demand deal to free captives, 08.09.2024, <https://www.aljazeera.com/news/2024/9/8/israeli-protesters-bring-tel-aviv-to-a-halt-demand-deal-to-free-captives>

⁷⁴ DFAT (Australian Government - Department of Foreign Affairs and Trade) Smart Traveller, Israel, 14.10.2024, <https://www.smartraveller.gov.au/destinations/middle-east/israel-and-occupied-palestinian-territories>

⁷⁵ FCDO (UK Foreign, Commonwealth and Development Office, formerly FCO), Foreign travel advice, Israel, 26.10.2024, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/israel>

⁷⁶ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Israel, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2107665.html>

uprawnej, szkół i szpitali, a także prowadzenie handlu, działalności humanitarnej i NGO.^[77]

Władze czasami ograniczają ruch wewnętrzny w palestyńskich dzielnicach Jerozolimy i Starego Miasta w Jerozolimie oraz okresowo blokują wejścia do dzielnic Issawiya, Silwan i Jabal Mukabber we Wschodniej Jerozolimie. Rząd stwierdził, że jest to niezbędne ze względów bezpieczeństwa oraz że ograniczenia w poruszaniu się po Jerozolimie mają charakter tymczasowy i są wprowadzane tylko wtedy, gdy jest to konieczne ze względu na działania dochodzeniowe, bezpieczeństwo publiczne lub porządek publiczny.^[78] Dodatkowo, pas 5 km od granicy z Libanem został ogłoszony przez izraelskie wojsko zamkniętą strefą wojskową i wstęp na ten teren jest zabroniony.^[79]

Wprowadzane przez władze Izraela ograniczenia przemieszczania się wewnątrz kraju dotyczą palestyńskich mieszkańców terytoriów okupowanych.^[80] Rząd izraelski arbitralnie cofa pozwolenia na pobyt niektórym palestyńskim mieszkańcom Jerozolimy. Przyczyną cofnięcia może być posiadanie miejsca zamieszkania lub obywatelstwa innego kraju, mieszkanie w innym kraju, na Zachodnim Brzegu lub w Gazie przez ponad siedem lat lub najczęściej niemożność wykazania „ośrodka życia” (interpretowanego jako stałe zamieszkanie) w Jerozolimie. Osoby, którym cofnięto pozwolenie nie mogą wrócić i zamieszkać ponownie w Jerozolimie.^[81]

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

Izrael jest krajem wysoko zurbanizowanym, a ponad 90% jego ludności mieszka w miastach. Migracja odbywa się więc przede wszystkim między miastami. Istnieją znaczne różnice w mobilności społecznej między osobami różnych wyznań, a żydzi częściej zmieniają miejsce zamieszkania niż osoby innych wyznań.^[82]

Osadnictwo żydowskie na Zachodnim Brzegu jest jednym z kluczowych elementów konfliktu izraelsko-palestyńskiego. Rozwija się ono od czasu przejścia przez Izrael kontroli nad tym obszarem od Jordanii w wyniku wojny sześciodniowej w 1967 r.^[83]

W świetle izraelskiego prawa budowa osiedli w strefie C (obejmującej 59% terenu Zachodniego Brzegu i pozostającej pod wojskową kontrolą Izraela) jest legalna, o ile uzyska się na nią zgodę rządu. Jest ona udzielana niemal wyłącznie osadnikom żydowskim. Ponadto ustawa z 2017 r. pozwala wstecznie legalizować osiedla założone bez zezwolenia izraelskich władz zbudowane na prywatnej ziemi palestyńskiej. Palestyńczycy otrzymują zgodę na budowę w strefie C sporadycznie. Większość budynków wznoszą więc bez zezwolenia, ryzykując ich wyburzenie przez

⁷⁷ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Israel, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2107665.html>

⁷⁸ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Israel, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2107665.html>

⁷⁹ FCDO (UK Foreign, Commonwealth and Development Office, formerly FCO), Foreign travel advice, Israel, 26.10.2024, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/israel>

⁸⁰ FCDO (UK Foreign, Commonwealth and Development Office formerly FCO), Foreign travel advice, Israel, 26.10.2024, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/israel>

⁸¹ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Israel, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2107665.html>

⁸² Rebhun Uzi, Internal Migration in Israel, 17.07.2020, https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-44010-7_16

⁸³ PISM (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), Aneksja osiedli na Zachodnim Brzegu: kontekst prawny i polityczny, 09.08.2019, https://www.pism.pl/publikacje/Aneksja_osiedli_na_Zachodnim_Brzegu_kontekst_prawny_i_polityczny

izraelskie władze. Dodatkowo obecność chroniących osiedla żydowskie sił wojskowych, ataki radykalnych osadników, ograniczenia swobody poruszania i wykorzystania zasobów negatywnie wpływają na sytuację ludności palestyńskiej.^[84]

Obecnie na terytoriach typu C znajduje się przeszło 250 osiedli zamieszkałych przez około 600 tys. mieszkańców. Około połowy z nich stanowią osiedla założone bez zezwolenia izraelskich władz, choć wspierane przez nie w różnych formach. Większość ludności skupia się w tzw. blokach osiedli – przeważnie położonych blisko linii zawieszenia broni sprzed wojny sześciodniowej („zielonej linii”), zintegrowanych infrastrukturalnie z terytorium Izraela i leżących w obrębie tzw. muru bezpieczeństwa.^{[85][86]}

W 2016 r. Rada Bezpieczeństwa ONZ określiła te osiedla jako naruszenie prawa międzynarodowego i wezwała Izrael do zaprzestania wszelkiej działalności osadniczej.^[87]

W czerwcu 2023 r. izraelski rząd zatwierdził budowę 5 700 dodatkowych mieszkań dla żydowskich osadników na Zachodnim Brzegu Jordanu. Od objęcia urzędu, koalicja premiera Benjamina Netanjahu zatwierdziła budowę ponad 7 000 nowych mieszkań.^[88] Budowę kolejnych 3 500 mieszkań władze żydowskich osiedli Maale Adumim, Kedar i Efrat na Zachodnim Brzegu zatwierdziły na początku marca 2024 r.^[89]

WEWNĘTRZNI UCHODźCY

W związku z atakiem terrorystycznym z 7 października 2023 r., a w ich następstwie – z działaniami zbrojnymi w Strefie Gazy na południu oraz wymianą ognia z Hezbollahem, a obecnie zintensyfikowanymi akcjami wojskowymi przeciwko bojownikom Hezbollahu na terytorium Libanu, obie przygraniczne strefy zostały ewakuowane. Do końca października 2023 r. około 500 tys. mieszkańców tych stref zostało wewnątrznie przesiedlonych. Przesiedlenia dotknęły mieszkańców 28 miejscowości, którzy zostali rozlokowani w pensjonatach opłacanych przez władze.^{[90][91]} Organizacja HIAS ocenia, że około 100 tys. obywateli Izraela,

⁸⁴ PISM (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), Aneksja osiedli na Zachodnim Brzegu: kontekst prawny i polityczny, 09.08.2019, https://www.pism.pl/publikacje/Aneksja_osiedli_na_Zachodnim_Brzegu_kontekst_prawny_i_polityczny

⁸⁵ PISM (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), Aneksja osiedli na Zachodnim Brzegu: kontekst prawny i polityczny, 09.08.2019, https://www.pism.pl/publikacje/Aneksja_osiedli_na_Zachodnim_Brzegu_kontekst_prawny_i_polityczny

⁸⁶ Dziennik Gazeta Prawna, Wbrew naciskom USA rząd Izraela zatwierdził ułatwienia w rozbudowie żydowskich osiedli na Zachodnim Brzegu, 18.06.2023, <https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/swiat/artykuly/8735578,izrael-usa-rozbudowa-zydowskich-osiedli-na-zachodnim-brzegu-palestyna.html>

⁸⁷ Dziennik Gazeta Prawna, Wbrew naciskom USA rząd Izraela zatwierdził ułatwienia w rozbudowie żydowskich osiedli na Zachodnim Brzegu, 18.06.2023, <https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/swiat/artykuly/8735578,izrael-usa-rozbudowa-zydowskich-osiedli-na-zachodnim-brzegu-palestyna.html>

⁸⁸ TVN24, Rząd Izraela zatwierdził budowę tysięcy mieszkań dla żydowskich osadników na Zachodnim Brzegu, 27.06.2023, <https://tvn24.pl/swiat/izrael-rzad-zatwierdzil-budowe-5700-mieszkan-dla-zydowskich-osadnikow-na-zachodnim-brzegu-jordanu-st7192296>

⁸⁹ Bankier.pl, Izrael wybuduje 3,5 tys. mieszkań na Zachodnim Brzegu. Takie są plany władz osiedli, 06.03.2024, <https://www.bankier.pl/wiadomosc/Izrael-wybuduje-3-5-tys-mieszkan-na-Zachodnim-Brzegu-Takie-sa-plany-wladz-osiedli-8706826.html>

⁹⁰ I24news, Approximately 500,000 people displaced in Israel, 17.10.2023, <https://www.i24news.tv/en/news/israel-at-war/1697526771-around-half-a-million-people-displaced-in-israel>

⁹¹ PAP (Polska Agencja Prasowa), Ewakuacja mieszkańców Izraela z 28 miejscowości przy granicy z Libanem, 16.10.2023, <https://www.pap.pl/aktualnosci/ewakuacja-mieszkanow-izraela-z-28-miejscowosci-przy-granicy-z-libanem-zagrozenie>

mieszkańców rejonów przygranicznych nadal pozostaje poza swoim stałym miejscem zamieszkania.^[92]

UCHODŹCY W KRAJACH SĄSIEDNICH

W wielu krajach całego świata istnieją historyczne diaspory żydowskie. Natomiast obecne konflikty nie powodują fal uchodźstwa z Izraela.

PODSUMOWANIE

Izrael jest republiką parlamentarną, powstała w 1948 r. Od 1967 r. okupuje terytoria Zachodniego Brzegu i Strefy Gazy, na których zgodnie z rezolucją ONZ miało powstać państwo palestyńskie. Izrael uznaje prawo do powrotu na swoje terytorium Żydów z całego świata.

Przeprowadzony przez Hamas szeroko zakrojony zamach terrorystyczny 7 października 2023 r., w którym śmierć poniosło około 1,2-1,4 tys. osób (z czego połowę stanowili cywile), zapoczątkował konfrontację zbrojną Izraela z palestyńskimi bojówkami pod przywództwem Hamasu. Działania zbrojne w ramach tego konfliktu toczą się głównie na terytorium Strefy Gazy. Natomiast w kierunku Izraela wystrzelane są rakiety ze strefy, a także z Libanu przez solidaryzujący się z Palestyńczykami Hezbollah. Eskaluje również napięcie między Izraelem a Iranem, a oba państwa kilkakrotnie prowadziły akcje przeciwko sobie. Ze strony Iranu kilkakrotnie nastąpił ostrzał raketowy i dronowy. Większość z tych rakiet jest przechwytywana przez izraelski system antyraketowy. Tylko pojedyncze pociski trafiają w cel powodując sporadycznie ofiary w ludziach. W ramach odwetu Izrael na początku października rozpoczął inwazję naziemną na południowy Liban.

Bezpośrednio po zamachu z 7 października 2023 r. około 500 tys. mieszkańców Izraela ze stref przygranicznych ze Strefą Gazy i Libanem zostało wewnętrznie przesiedlonych – zostali rozlokowani w pensjonatach finansowanych przez władze. Około 100 tys. osób nadal nie powróciło do domów.

Izraelskie prawo przewiduje karę śmierci tylko w przypadku wyjątkowych przestępstw, takich jak przestępstwa w świetle prawa wojskowego popełnione w szczególnych okolicznościach. W praktyce nie jest ona stosowana.

⁹² HIAS (Hebrew Immigrant Aid Society), Israel-Gaza Conflict, <https://hias.org/emergency-response-israel/>

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie tematyczne zostało przygotowane przez Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców na potrzeby prowadzenia postępowań w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracowanie na temat sytuacji bezpieczeństwa może być pomocne w szczególności w sprawach rozpatrywanych w oparciu o **art. 15 pkt. 3 oraz art. 18 pkt. 1. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP z dn. 13 czerwca 2003 z późn. zmianami.**

Treść opracowania nie przesądza jednak o wyniku decyzji w indywidualnym postępowaniu administracyjnym, gdyż zawsze brana jest pod uwagę całość zgromadzonego materiału dowodowego i indywidualny charakter sprawy.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z publicznie dostępnych źródeł. Zostały one zebrane i opracowane przy zachowaniu zasady neutralności i obiektywizmu, a także z dołożeniem najwyższej staranności – tak, by odzwierciedlały aktualny w chwili publikacji opracowania stan wiedzy na prezentowany temat, a także pochodziły z różnych źródeł.

Terminologia użyta w niniejszym opracowaniu nie jest terminologią prawniczą. Określenia takie jak „prześladowanie”, „dyskryminacja”, „konflikt” itp. używane mogą być, za materiałami źródłowymi, w znaczeniu potocznym i nie są tożsame z definicjami podanymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera wyłącznie informacje, poglądy i opinie prezentowane przez autorów materiałów źródłowych. Oświadczenia i oceny zawarte w niniejszym opracowaniu nie są i nie mogą być uważane za oświadczenia i oceny własne Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Niniejsze opracowanie nie jest także i nie może być uważane za jakąkolwiek deklarację polityczną polskich władz.

Urząd do Spraw Cudzoziemców nie ponosi odpowiedzialności prawnej za publikowane w opracowaniu treści ani nie jest zobowiązany do publikacji jego aktualizacji, a także nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Informujemy, że autorskie prawa majątkowe do niniejszego opracowania, w tym prawo do jego rozpowszechniania i publicznego udostępniania w Internecie, przysługują wyłącznie Urzędowi do Spraw Cudzoziemców (adres: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa; NIP: 5262548316; REGON: 017315012).

BIBLIOGRAFIA:

1. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Israel, 01.01.2023-30.09.2024, dane pobrano 08.10.2024, <https://acleddata.com/data-export-tool>
2. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Israel, 01.01.2022-30.09.2024, dane pobrano 08.10.2024, <https://acleddata.com/data-export-tool>
3. Aljazeera, Israeli protesters bring Tel Aviv to a halt, demand deal to free captives, 08.09.2024, <https://www.aljazeera.com/news/2024/9/8/israeli-protesters-bring-tel-aviv-to-a-halt-demand-deal-to-free-captives>
4. Ambasada Izraela w Warszawie, Struktura polityczna, <https://embassies.gov.il/WARSAW/ABOUTISRAEL/Pages/system-polityczny.aspx>
5. Amnesty International, Death Sentences and Executions 2023, 29.05.2024, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/7952/2024/en/>
6. Bankier.pl, Izrael wybuduje 3,5 tys. mieszkań na Zachodnim Brzegu. Takie są plany władz osiedli, 06.03.2024, <https://www.bankier.pl/wiadomosc/Izrael-wybuduje-3-5-tys-mieszkan-na-Zachodnim-Brzegu-Takie-sa-plany-wladz-osiedli-8706826.html>
7. BBC News, History of Mid-East peace talks, 29.07.2013, <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-11103745>
8. BBC News, Israel – country profile, ostatnia aktualizacja 19.11.2018, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-14628835>
9. BBC News, Israel-Arab ties warm up after long deep freeze, 06.11.2019, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-46075180>
10. BBC, Hamas hostages: Stories of the people taken from Israel, 07.10.2024, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-67053011>
11. Biuletyn migracyjny, Ziemia Izraela i prawo do powrotu, czerwiec 2014, <http://biuletynmigracyjny.uw.edu.pl/48-czerwiec-2014/ziemia-izraela-i-prawo-do-powrotu>
12. Britannica, Israel Hamas war, 23.10.2024, <https://www.britannica.com/event/Israel-Hamas-War>
13. Business Insider, Izrael kontra sąsiedzi. Oto jak to się zaczęło i dlaczego się nie kończy, 07.10.2023, <https://businessinsider.com.pl/wiadomosci/izrael-kontra-sasiedzi-oto-jak-to-sie-zaczelo-i-dlaczego-sie-nie-konczy/4wc2tg3>
14. Business Insider, Siły ONZ wycofały się przed Izraelem. Powodem ostrzelanie wieży obserwacyjnej, 25.10.2024, <https://businessinsider.com.pl/wiadomosci/unifil-opuszcza-swoje-stanowiska-w-libanie/n7d144k>
15. CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook – Israel, 10.09.2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/israel/>

16. Defence24, F-35 nad Iranem. Rosyjskie S-300 skompromitowane, 28.10.2024, <https://defence24.pl/geopolityka/f-35-nad-iranem-rosyjskie-s-300-skompromitowane>
17. DFAT (Australian Government - Department of Foreign Affairs and Trade) Smart Traveller, Israel, 14.10.2024, <https://www.smarttraveller.gov.au/destinations/middle-east/israel-and-occupied-palestinian-territories>
18. Dziennik Gazeta Prawna, Wbrew naciskom USA rząd Izraela zatwierdził ułatwienia w rozbudowie żydowskich osiedli na Zachodnim Brzegu, 18.06.2023, <https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/swiat/artykuly/8735578,izrael-usa-rozbudowa-zydowskich-osiedli-na-zachodnim-brzegu-palestyna.html>
19. Encyclopaedia Britannica, Israel, <https://www.britannica.com/place/Israel>.
20. Encyklopedia PWN, Izrael, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Izrael-Ludnosc;4574364.html>
21. Euronews, At least one dead and 18 injured in suspected car-ramming terror attack in Israel, 15.01.2024, <https://www.euronews.com/2024/01/15/at-least-one-dead-and-18-injured-in-suspected-car-ramming-terror-attack-in-israel>
22. FCDO (UK Foreign, Commonwealth and Development Office, formerly FCO), Foreign travel advice, Israel, 26.10.2024, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/israel>
23. FDD (Foundation for Defence of Democracies), 19.000 Rockets Launched at Israel Since Hamas's October 7 Atrocities, 11.06.2024, <https://www.fdd.org/analysis/2024/06/11/19000-rockets-launched-at-israel-since-hamass-october-7-atrocities/>
24. FDD (Foundation for Defence of Democracies), Terror Attack in Southern Israel Kills Two and Wounds Four, 16.02.2024, <https://www.fdd.org/analysis/2024/02/16/terror-attack-in-southern-israel-kills-two-and-wounds-four/>
25. Freedom House, Annual report on political rights and civil liberties in 2023, 29.02.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2105039.html>
26. Freedom House, Freedom in the World 2024 - Israel, 04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2105039.html>
27. HIAS (Hebrew Immigrant Aid Society), Israel-Gaza Conflict, <https://hias.org/emergency-response-israel/>
28. I24news, Approximately 500,000 people displaced in Israel, 17.10.2023, <https://www.i24news.tv/en/news/israel-at-war/1697526771-around-half-a-million-people-displaced-in-israel>
29. Klub Jagielloński, Izrael na progu wojny domowej, 08.09.2023, <https://klubjagiellonski.pl/2023/09/08/izrael-czeka-wojna-domowa-a-netanjahu-to-izraelski-kaczynski/>

30. Mikoś D., Funkcjonowanie administracji na terenach Autonomii Palestyńskiej, 2023,
31. Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Informator ekonomiczny Msz, 27.03.2020, <https://www.gov.pl/web/izrael/informator-ekonomiczny>
32. OCHA (UN Office for Coordination of Humanitarian Affairs), Occupied Palestinian Territory, <https://www.ochaopt.org/>
33. OCHA (UN Office for Coordination of Humanitarian Affairs), Protection of Civilians Report, 29 January – 11 February 2019, 14.02.2019, <https://www.ochaopt.org/content/protection-civilians-report-29-january-11-february-2019>
34. Onet, Izraelskie ataki na Liban. Trafionych zostało ponad 3 tys. obiektów Hezbollahu, 25.10.2024, https://wiadomosci.onet.pl/swiat/izraelskie-ataki-na-liban-trafionych-zostalo-ponad-3-tys-obiektow-hezbollahu/2f19d8l?utm_source=livebar&utm_campaign=newsy_sg
35. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Atak i zemsta – dwa miesiące wojny w Gazie, 20.12.2023, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2023-12-20/atak-i-zemsta-dwa-miesiace-wojny-w-gazie>
36. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Kryzys polityczny w Izraelu: koniec początku, 04.10.2023, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2023-10-04/kryzys-polityczny-w-izraelu-koniec-poczatku>
37. PAP (Polska Agencja Prasowa), Ewakuacja mieszkańców Izraela z 28 miejscowości przy granicy z Libanem, 16.10.2023, <https://www.pap.pl/aktualnosci/ewakuacja-mieszkancow-izraela-z-28-miejscowosci-przy-granicy-z-libanem-zagrozenie>
38. PAP (Polska Agencja Prasowa), Izrael oficjalnie ogłasza: kraj jest w stanie wojny, 08.10.2023, <https://www.pap.pl/aktualnosci/izrael-oficjalnie-oglasza-kraj-jest-w-stanie-wojny>
39. PAP (Polska Agencja Prasowa), Minister obrony Izraela: ofensywa lądowa w Strefie Gazy będzie długa i trudna, 27.10.2023, <https://www.pap.pl/aktualnosci/minister-obrony-izraela-ofensywa-ladowa-w-strefie-gazy-bedzie-dluga-i-trudna>
40. PISM (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), Aneksja osiedli na Zachodnim Brzegu: kontekst prawny i polityczny, 09.08.2019, https://www.pism.pl/publikacje/Aneksja_osiedli_na_Zachodnim_Brzegu_kontekst_prawny_i_polityczny
41. -Acmaut – Dzień Niepodległości Izraela, 25.04.2023, <https://www.polin.pl/pl/jom-ha-acmaut-dzien-niepodleglosci-izraela>
42. Rebhun Uzi, Internal Migration in Israel, 17.07.2020, https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-44010-7_16
43. Reuters, shooting attack at the Allenby Bridge Crossing, 08.09.2024, <https://www.reuters.com/world/middle-east/two-wounded-shooting-attack-near-jordan-border-israeli-authorities-say-2024-09-08/>

44. Rzeczpospolita, Izrael rozszerza operację lądową w Libanie, 08.10.2024, <https://www.rp.pl/atak-izraela-na-liban/art41260951-izrael-rozszerza-operacje-ladowa-w-libanie-wideo>
45. The Times of Israel, Six victims of Jaffa terror attack named, as more details about shooting emerge, 02.10.2024, <https://www.timesofisrael.com/five-victims-of-jaffa-terror-attack-named-as-more-details-about-shooting-emerge/>
46. TVN24, "Znacząca eskalacja" ze strony Iranu. Atak na Izrael "skutecznie poskromiony", 01.10.2024, <https://tvn24.pl/swiat/znacza-ca-eskalacja-ze-strony-iranu-atak-na-izrael-skutecznie-poskromiony-st8115851>
47. TVN24, Są oficjalne wyniki wyborów w Izraelu. Wygrał je blok Benjamina Netanjahu, 03.11.2022, <https://tvn24.pl/swiat/izrael-oficjalne-wyniki-wyborow-doknesetu-wygral-je-blok-benjamina-netanjahu-6192732>
48. TVNbis, Rząd Izraela zatwierdził budowę tysięcy mieszkań dla żydowskich osadników na Zachodnim Brzegu, 27.06.2023, <https://tvn24.pl/swiat/izrael-rzadz-atwierdzil-budowe-5700-mieszkan-dla-zydowskich-osadnikow-na-zachodnim-brzegu-jordanu-st7192296>
49. UN News Service, Two-state solution to Israel-Palestine conflict at risk of giving way to 'one-state reality,' warns Ban, 15.09.2016, <http://www.refworld.org/docid/57dbe65340e.html>.
50. USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Israel, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2107665.html>
51. USDOS (US Department of State), Country Report on Terrorism 2022 - Chapter 1 – Israel, 30.11.2023, <https://www.ecoi.net/en/document/2101565.html>
52. Wiadomości.Onet, Izraelskie ataki na Liban. Trafionych zostało ponad 3 tys. obiektów Hezbollahu, 25.10.2024, https://wiadomosci.onet.pl/swiat/izraelskie-ataki-na-liban-trafionych-zostalo-ponad-3-tys-obiektow-hezbollahu/2f19d8l?utm_source=livebar&utm_campaign=newsy_sq
53. Wikipedia, Districts of Israel, https://en.wikipedia.org/wiki/Districts_of_Israel
54. Wikipedia, Dystrykty Izraela, https://pl.wikipedia.org/wiki/Dystrykty_Izraela
55. Wojsko Polskie, UNIFIL Liban, <https://www.wojsko-polskie.pl/unifil-liban/>
56. Wp.pl, Wybuchły nowe protesty w Izraelu. Tysiące ludzi na ulicach, 07.01.2024, <https://wiadomosci.wp.pl/wybuchly-nowe-protesty-w-izraelu-tysiace-ludzi-na-ulicach-6982008463305216a>